

[Undervisningsministeren.]

men det må sandelig se sort ud for fru Tove Nielsen og fru Gerda Møller, når de kritiske røster, de kan opvise, drejer sig om én enkelt lektor, som, når det kommer til stykket, ikke har indsendt nogen klage.

Jeg har allerede svaret på spørgsmålet vedrørende hold på seminarier. Selv om det ligger uden for, hvad vi behandler i dag, vil jeg gerne over for hr. Arnfast sige, hvad jeg også sagde i undervisningsudvalget, at jeg først og fremmest prioriterede de seminarier, hvor der ikke var andre uddannelses tilbud, og i den kategori falder Jonstrup seminarium ikke.

Fru Gerda Møller stillede nogle supplerende spørgsmål vedrørende praktikpladser og forholdet til Danmarks Lærerforening, og her kan jeg bekræfte, at der ingen problemer eksisterer på nuværende tidspunkt. Jeg forstod godt, at fru Gerda Møller efterlyste en udtalelse fra de enkelte censorer, men jeg kan efter de generelle oplysninger, jeg her har givet, ikke opfatte det på anden måde end som et forsøg på at forhale denne sag. Det, der må være af interesse, er det generelle indtryk og den generelle vurdering af seminariet.

Jeg vil sige til fru Gerda Møller, at det jo ikke er helt utroligt, hvad vi giver til finansudvalget eller nu fortæller i denne debat om dette seminarium, men derimod nok, hvad det er for oplysninger, og hvad det er for ting, man her ønsker at drøfte omkring denne sag. For hvad vil det egentlig sige, at vi har givet utilstrækkelige oplysninger, at én enkelt klage har været indgivet i den periode, hvori dette seminarium har fungeret? Jeg synes jo nok, man også skulle bringe en smule proportion ind i denne debat.

Hermed skal jeg så blot håbe på, at det lykkes undervisningsudvalget at få givet forslaget til folketingsbeslutning en hurtig behandling, så det forhåbentlig kan vedtages i finansudvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til undervisningsudvalget.

Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v. [af Aksel Pedersen m. fl.].

(Lovforslag nr. 258. Fremsat 20/5 76).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v. [af Bernhard Baunsgaard m. fl.].

(Lovforslag nr. 259. Fremsat 21/5 76).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Vi skal i dag behandle to forslag til ændring af reglerne om særlig indkomstskat for fortjenester på fast ejendom. Det beklager jeg. Vi gennemførte en omfattende revision af loven i maj 1975. Den revision betød en betydelig lempelse for almindelige handler og en skærpelse af beskattningen af de store fortjenester. Det var en tiltrængt revision, der havde været meget længe undervejs, og der var megen uro og usikkerhed omkring denne lovgivning.

Jeg tror, det var et resultat af denne revision, når vi i statsskattedirektoratets salgstatistik for andet halvår af 1975 kan se en væsentlig stigning i salgene. Det gælder også, for så vidt angår familiesalgene. Det er beklageligt, hvis disse forslags fremkomst skal føre til ny usikkerhed. **Usikkerheden vil jo også knytte sig til venstres forslag om, at visse dele skal have tilbagevirkende kraft helt til 1973 og 1974.** Det er især beklageligt, hvis det fører til, at det generationsskifte, der er så stærkt behov for, igen bliver hæmmet.

I venstres fremsættelse står der, at der har været visse uoverensstemmelser mellem venstre og regeringen om, hvilke følgelove og cirkulærer der i den anledning — altså i anledning af revisionen af loven — skulle vedtages og udstedes, især de, der vedrører familiehandler. Må jeg ikke hertil sige, at de lovændringer, der skulle gennemføres, blev gennemført ved revisionen i maj 1975. Cir-

[Ministeren for skatter og afgifter.]

kulærerne har jeg udstedt, således som det er en regerings opgave og ansvar, men det er rigtigt, at venstre ikke har været tilfreds med visse af virkningerne, og herom har der været ført drøftelser. I disse drøftelser er inddraget muligheden for at gennemføre foranstaltninger, der kan lette generationsskiftet i landbruget. Vi har ment, at dette hørte naturligt hjemme i sammenhæng med de erhvervsfremmende foranstaltninger, der føres drøftelser om.

Jeg vil gerne sige, at vi i vurderingen af de forslag, der ligger på bordet her, vil lægge vægt på de incitamenter, der kan være til at fremme generationsskiftet. Jeg vil gerne allerede her sige, at forslagene jo rækker væsentligt videre end til de særlige problemer, der knytter sig til generationsskiftet.

Jeg skal her gøre nogle bemærkninger til forslagene, først det forslag, som venstre har stillet. Det er jo sådan, at det indeholder en række bestemmelser, der alle går ud på at nedsætte den særlige indkomstskat. Der er nogle punkter, hvor forslaget er uklart, og bemærkningerne er så kortfattede, at de heller ikke kaster meget lys over bestemmelserne. Jeg skal gøre mine bemærkninger ud fra sådan, som jeg vurderer at forslaget skal forstås.

Den vigtigste nydannelse i forslaget er en ændring af den regulerede anskaffelsessum. De gældende årlige tillæg foreslår venstre erstattet af et varierende tillæg, der beregnes på basis af prisudviklingen for landbrugsejendomme. Det står ikke i forslaget, for hvilken periode dette tillæg skal beregnes, men jeg går ud fra, at meningen er, at beregningen skal omfatte tiden fra anskaffelsen, henholdsvis 13. alm. vurdering, og til salgsåret. Det er også uklart, på hvilket grundlag beregningen af denne prisindeks skal foregå. Efter lovforslagets tekst synes reguleringen i alle tilfælde at skulle ske efter prisudviklingen for landbrugsejendomme. Efter fremsættelsen skal det bygges på ejendomsprisindeksen for de forskellige typer af handler, og i bemærkningerne tales der endelig om, at der for ubebyggede arealer skal benyttes samme indekstal som for de mindste landbrugsejendomme.

Selv om forslagsstillerne særlig interesserer sig for landbrugsejendomme, er der dog

også andre faste ejendomme, hvis salg medfører særlig indkomstskat. Jeg kan nævne byggegrunde under 2.000 m². Her har prisstigningerne som bekendt været væsentlig større end for landbrugsejendomme, så disse ejere vil nok ikke kunne forstå, at de skal reguleres efter indekstallet for landbrugsejendomme. Til gengæld vil f. eks. ejerne af blandede beboelses- og forretningsejendomme være henrykte ved tanken, men derfor behøver det jo ikke at være rimeligt.

Efter bemærkningerne skal indekstallet beregnes for de enkelte vurderingskredse, medens det efter fremsættelsen skal følge de enkelte skyldkredse. Jeg kan allerede her sige, at statsskattedirektoratet har oplyst, at der på grund af det spinkle salgsmateriale kun kan beregnes indeks med forsvarlig sikkerhed for større områder af landet.

Jeg noterer mig, at indeksen skal beregnes på basis af frie handler. Efter venstres forslag til kontantvurdering troede jeg ellers, at partiet ønskede samtlige handler taget i betragtning ved fastlæggelse af prisniveauet, men det gælder altså ikke her, hvor det er til ejernes fordel kun at benytte de frie salg.

Forslaget indeholder også en bestemmelse om, at den mellem parterne aftalte salgssum altid skal benyttes som udgangspunkt for beregning af den regulerede afståelsessum. Dette får jo specielt betydning ved familiehandler eller f. eks. ved handler mellem et selskab og dets hovedaktionærer, og i disse tilfælde mener forslagsstillerne altså at den aftalte pris skal accepteres, selv om den måske er meget, meget lav; teoretisk set kan den jo være én krone for en stor ejendom. Det vil betyde, at aktiver kan overdrages, uden at værdistigningen beskattes, og jeg må sige, at det kan vi i den form kun afvise.

Endelig skal jeg nævne vedrørende forslaget om at udvide dispensationsadgangen efter § 2 B, at jeg synes, der savnes en begrundelse for forslaget.

Jeg vil sammenfattere om forslaget sige, at det i nogen grad er uklart. Det, der står klart, er jo, at det vil give en lavere beskatning end efter de gældende regler. Uklarheden kan vi rydde til side under udvalgsarbejdet, og jeg vil gerne gentage, at vor interesse især vil knytte sig til de problemer,

[Ministeren for skatter og afgifter.]

der ligger omkring generationsskiftet. Her er vi enige i, at det er ønskværdigt, at vi får et hurtigere generationsskifte.

Jeg skal derefter gøre nogle få bemærkninger om det radikale venstres forslag. Det er jo et forslag, vi har haft til behandling tidligere, og det bygger jo på det princip, at de gældende lovregler om tillæg til anskaffelsessummen skal erstattes af en bestemmelse om, at anskaffelsessummen skal pristalsreguleres ved opgørelse af fortjenesten.

Jeg kan forstå det synspunkt, at der ikke skal betales særlig indkomstskat af den del af fortjenesten, der blot giver sælgeren dækning for kroneforringelsen af det beløb, han selv har anbragt i sin ejendom, men det radikale venstres forslag går jo langt videre. De fleste ejendomme er jo som bekendt belånte.

Jeg mener, at i hele diskussionen omkring kroneforringelsen, som også var genstand for drøftelse her tidligere i dag, er der vel et aspekt, vi bør tage med ind i drøftelsen, når vi går i gang med udvalgsarbejdet. Situationen er jo den, at ejendommene i vid udstrækning er belånt, og den kroneforringelse, der er, for så vidt angår prioritetslånene, rammer jo ikke skødehaveren, men långiveren. Det er vel et aspekt i sagen, vi også bør drage ind i de videre overvejelser.

De radikale foreslår, at de gældende faste fradrag erstattes af en regel om, at der for indtil 5 års ejertid ydes et fradrag på 30.000 kr., et fradrag på 60.000 kr. ved 6 års besiddelse, 90.000 kr. ved 7 år og 125.000 kr. ved længere besiddelsestid. Jeg vil godt advare imod faste fradrag, der knytter sig til besiddelsestiden. Jeg vil også godt sige, at det forekommer mig besynderligt, at de, der har ejet deres ejendom i knap 4 år, kan forøge deres fradrag fra ca. 30.000 kr. til ca. 125.000 kr., altså godt og vel en firdobling, ved at vente med at sælge i godt 3 år.

Det er nogle af de problemer, det bliver nødvendigt at tage fat på under det udvalgsarbejde, der forestår. Der kunne nævnes en række andre detaljer, både i forhold til venstres forslag og i forhold til det radikale venstres forslag. Jeg synes, at de hører hjemme under udvalgsarbejdet, og jeg skal derfor ikke gå nærmere i detaljer her ved første behandling.

Kampmann (S):

Jeg skal på dette lidt fremskredne tidspunkt ikke gå så stærkt ind i den saglige materie, hvilket er så meget lettere, som skatteministeren jo så udmærket og detaljeret har gjort det. Jeg skal alene hæfte mig ved visse politiske implikationer i anledning af venstres fremsatte forslag.

Inden jeg gør det, skal jeg komme med den kommentar til det radikale forslag, at det jo er en gammel kending, der fremsættes her. Jeg har i og for sig fuld forståelse for, at de radikale fremsætter forslaget en dag efter, at venstre fremkommer med sit, fordi der jo trods alt synes at være en vis fælles sangbund, for så vidt angår indeksering, det ene i forhold til pristallet, det andet i forhold til ejendomspristallet. Der synes dog altså at være en vis fælles tankegang, som har givet det radikale venstre blod på tanden, og det må man for så vidt ikke for tænke dem i.

Men tilbage til venstres forslag. Det er jo ikke at løfte sløret for nogen hemmelighed at nævne, at der har været visse forhandlinger mellem socialdemokraterne og venstre, affødt af det forlig, der blev indgået sidste forår mellem de to partier om særlig indkomstskat. Når det ikke er nogen hemmelighed, jeg løfter sløret for, så skyldes det jo, at hr. Aksel Pedersen selv nævner dette i sin ordførertale. Som venstre ser disse forhandlinger, er det angivet i fremsættelsen, at der har været visse uoverensstemmelser — og det er direkte citat — mellem venstre og regeringen, altså socialdemokratiet, om, hvilke følgelove og cirkulærer der i den anledning skulle vedtages og udstedes, især de, der vedrører familiehandler. Efter længere tids forhandling, siger hr. Aksel Pedersen, er det imidlertid ikke lykkedes at komme til en enighed, og venstre har så fremsat dette forslag.

Det angiver jo, at disse forhandlinger primært og næsten udelukkende har drejet sig om de problemer, som venstre mener er forbundet med familiehandler eller generationshandler. Så kunne man have forventet, at venstre havde fremsat et lovforslag, som primært eller næsten udelukkende drejede sig om en lettelse i forbindelse med generat ionsalg. Men det har venstre ikke gjort. Det, venstre har fremsat, er en generel lempelse af det lovgivningsgrundlag, som der

[Kampmann.]

blev opnået enighed mellem venstre og socialdemokratiet om sidste forår.

Det er ikke en handlemåde, der normalt karakteriserer venstre — det er ment som en kompliment. Det er efter min opfattelse på kanten af de aftaler, som lå til grund for lovforslaget for et år siden mellem socialdemokratiet og venstre, at venstre kommer med et lovforslag, der ikke specifikt retter sig mod problemerne omkring familiehandlerne, et problem, som socialdemokratiet stedse har sagt at de var partat til at drøfte med venstre, men at venstre benytter anledningen til at fremkomme med et lovforslag, som er fuldstændig generelt i relation til den særlige indkomstskat.

Når venstre ikke har benyttet lejligheden til at fremkomme med et lovforslag, som alene står i forhold til problemerne omkring de særlige familiehandler, så skyldes det formentlig nok, at venstre ikke har været i stand til at producere et sådant lovforslag. Jeg tror ikke, jeg går for langt — ellers er jeg helt parat til at blive korrigeret af skatteministeren — når jeg siger, at regeringen i hvert fald ikke mente at have saglig basis for i hvert fald så hurtigt at udarbejde et sådant forslag, fordi udarbejdelsen af et sådant forslag rejste flere problemer, end det løste.

Venstre har heller ikke været i stand til det, for det lovforslag, der foreligger her, er jo ikke et lovforslag, der særligt skal løse problemerne omkring familiehandler. Det er gjort generelt. Uanset om det er familiehandler, generationsskifter, eller hvem det vedrører, hvilke ejendomstyper og hvilke købs- og salgskredse, hvilke tidspunkter der er mellem købs- og salgssår, hvilke steder i landet, er det gjort til generelle spørgsmål, uanset at socialdemokraterne har været parat til at se på de helt særlige problemer, som også socialdemokraterne kan se foreligger i forbindelse med kapitalvindingsskatten i familiehandler.

Jeg synes, at jeg har brugt nogen tid til at dokumentere, at det er en fremgangsmåde og en handlemåde, som ikke er et stort og i øvrigt på mange andre områder ansvarligt parti som venstre værdig. Derfor går jeg ud fra, at venstre mere eller mindre har fremsat dette forslag af demonstrationsmæssige årsager, og at venstre er parat til at

fortsætte dialogen med socialdemokraterne og andre om de særlige problemer, der er knyttet til familiehandler, og så ikke andet.

Ove Jensen (FP):

Med hensyn til de to lovforslag fra henholdsvis venstre og det radikale venstre om ændringer i loven om særlig indkomstskat, så betragter vi i fremskridtspartiet mere de to forslag som valgpjecer til brug for de to partier i den kommende valgkamp end som egentlige lovforslag, idet forslagene ikke har nogen mulighed for at blive færdigbehandlet i denne samling og derfor må genfremsættes i det nye folketingsår, hvis de skal have nogen mulighed for at blive vedtaget.

Som det vel efterhånden er alle bekendt, ønsker fremskridtspartiet den særlige indkomstskat totalt afskaffet. Men indtil vi kan skaffe et flertal herfor, vil vi naturligvis medvirke til enhver lempelse i loven, og da der i hvert fald i venstres forslag er tale om små lempelser, vil vi se velvilligt på dette forslag, hvis det nogen sinde kommer frem til udvalgsbehandling.

Som det allerede er nævnt i debatten, er årsagen til, at venstre nu fremsætter dette forslag, at venstre ikke mener, at forliget med socialdemokratiet er opfyldt. Det må nok siges, at venstre har haft lang betænkningstid i denne sag, og at denne ubeslut-somhed fra venstres side har været til stor skade for hele det danske erhvervsliv. Hvorfor har venstre ikke fremsat dette forslag så tidligt, at det kunne nå at få en normal behandling her i tinget? Er man fra venstres side virkelig interesseret i at få løst generati-onsskifteproblemet inden for erhvervslivet, siden man først kommer med dette forslag nu, eller er man ikke interesseret i at få sit eget forslag vedtaget?

Ømann (SF):

Her er vi jo i den situation, at vi på baggrund af eftermiddagens samtale om det samme har en vis klaring. Der er to partier her i salen, der klart har sagt, at de ikke vil være med til at beskatte de arbejdsfri indkomster. Det er fremskridtspartiet, og det er de konservative. Så er der tre udslaggivende partier her i salen — det er socialdemokratiet, det er de radikale, og det er venstre — som siger, at det vil de da godt, for det er da retfærdigt at gøre det. Og så vrider de sig

[Ømann.]

som al på en stegepande for ikke at komme til at beskatte de arbejdsfri indkomster. Det er jo situationen.

Så bruger man salamimetoden. Man tager udgangspunkt i den store skattekommissionens betænkning i 1940'erne, som klart sagde, at det da var helt retfærdigt, disse indtægter hører ingen borgere til, de skal da enten konfiskeres, eller de skal i hvert fald beskattes højere, end man beskatter arbejdsindtægter. Det var helt klart, og derfor lavede man en skitse til en kapitalvindingsskat. Den blev undervejs til en særlig indkomstskat, og den er så blevet kuperet i pålægsmaskinen år for år. Hvad skal disse stakkels hændervridende partier dog gøre, når der ingenting er tilbage? Så er der ikke noget at skjule sin skam bag ved. Så er der ikke princippet, de kan hævde de har, om, at man beskatter de arbejdsfri indkomster, så er det nede i nul, og så kunne man lige så godt tage Glistrups parti og sige, at man ikke vil beskatte disse arbejdsfri indtægter.

Så vidt kommer det nok ikke, for der ligger også økonomi bag ved dette her. Jeg tror, at en kommende regering vil være nødt til at erkende, at et industrisamfund i vækst ikke kan køre med dette lig i lasten, denne mekanisme, som gør, at al kapital, som vil have en høj forrentning, højere, end industrien nogen sinde kan drømme om at give, trækkes som af en magnet hen til fast ejendom og jord. Det er et lig i lasten for et industrisamfund i udvikling, og jeg forstår ikke de konservative på dette punkt, at man virkelig kan belaste dansk industri med denne deficit på forhånd.

Der er her to forslag. Det ene er venstres, som jo er udtryk for en uhyre grådighed med hensyn til at skære skiver af den særlige indkomstskat. Forslaget er jo uklart. Jeg skal ikke gå i detaljer med det på denne tid af aftenen, men jeg må nu nok sige, at når det i præmisserne siges, at dette forslag fremsættes, fordi det ikke var muligt at få opfyldt forventningerne med hensyn til det forlig, der blev indgået med socialdemokraterne tidligere, så har man jo altså taget munden meget fuld bagefter. Jeg kan da ikke tænke mig, at man er skuffet på de punkter, som er rejst i dette forslag med hensyn til, at ved familiesalg skal prisen sættes vilkårligt og man skal have frit valg

mellem, om man vil fordele det ene eller det andet på løsøre og på fast ejendom osv. Hvis man er skuffet i så henseende, så forstår jeg ikke de forhandlinger, der er ført. Så må man være rendt galt af hinanden.

Så vil jeg gerne rose det radikale forslag, for her er dog et solidt udgangspunkt, og her er et udgangspunkt, hvor jeg er enig, idet man søger frem til et beskatningsprincip for disse stigninger, som udelukker, at man beskatter kroneforringelsen. Her er et fælles udgangspunkt. Men så går man jo videre og siger: ja, man skal nok beskatte realstigningen, men der skal være temmelig store fradrag i det. Det vil altså sige, at det ingen ende tager. Så er der faktisk ikke ret meget tilbage af denne gode vilje til at beskutte. Der er ingenting, sådan som det er markeret i dette forslag. Altså et forlods fradrag under påskud af, at nu skal stuehusene fritages, fordi det er enfamilieshuse, er jo altså lidt luftigt. Ræsonnementet, som er afmalet i bemærkningerne til lovforslaget, er jo højst ejendommeligt. Samfundsskabte værdier bør beskattes, det er hovedprincippet, mens den stigning i kroner, der alene skyldes kroneforringelsen, bør fritages for beskatning. Enig, fuldstændig enig. Men så føjes der til, at nu har et væmmeligt flertal i folketinget besluttet, at parcelhusene skal være fritaget, altså de er undtaget fra en beskatning, som de radikale i princippet synes ville være rimelig. For så at begå en retfærdighedshandling skal man også fritage stuehusene for beskatning.

Jeg har ikke set mage til ræsonnement siden de værste diskussionsdeltagere på torvet i Athen for mere end 2000 år siden. Se, det kan jo ikke være rigtigt at bære kappen på to skuldre i en sådan grad. Der er jo også det ved det, at det, det drejer sig om, er at sige, at man går ind for at beskutte de arbejdsfri indkomster uden at nævne det uarbitige ord: ejerboligerne. Man vil ikke gå til valg på det, som man ved er nødvendigt, og som skal ske før eller senere, på at sige, at der skal ske en eller anden beskatning af disse realstigninger. Det tør man ikke. Ja men det kunne man lige så godt. Det er uhæderligt over for os andre, som går til valg på dette og siger, at vi ikke kommer uden om at beskutte disse værdistigninger. Men så smøger man altså grimmen af, og så kører man friløb og siger: næh ja men, joh

[Ømann.]

ja men, og på den ene og på den anden måde. Det er et grimt stemmefiskeri i en situation, hvor vi står over for meget alvorlige økonomiske spørgsmål, som man nu vælter alene over på én gruppe i samfundet: lønmodtagerne.

Støtter (KF):

Hr. Ømann fremsatte for anden gang i dag nogle træffende erhvervsvenlige betragtninger i forbindelse med den lovgivning, vi har til behandling her. Ved denne lejlighed kan vi nok ikke trænge dybere ind i filosofien, men jeg håber, at vi på et senere tidspunkt kan få anledning til at uddybe hr. Ømanns interessante ræsonnementer.

Det er en ejendommelig fremsættelse, hr. Aksel Pedersen har ledsaget venstres forslag med. Tidspunktet er upassende for en mere rimelig fremstilling, og jeg skal derfor henvise hr. Aksel Pedersen til endnu en gang at læse forhandlingerne den 14. maj 1975 igen. Det er Folketingstidende 1974-75 (2. samling) sp. 4985 ff. Dengang diskuterede tinget fremgangsmåden ved og indholdet af forliget mellem socialdemokratiet og venstre, og tinget fik en rimelig fremstilling af handlingsforløbet.

Venstre fremsætter med dette forslag ændringer til lov om særlig indkomstskat, ændringer, som på nogle afgørende punkter bryder med de aftaler, som partiet indgik med socialdemokratiet for et år siden. Alle-rede dengang advarede vi venstre. Vi påviste — sp. 4999 — at når bestemmelserne i dette forlig begyndte at virke i praksis, ville der fremkomme en reaktion. Venstre vendte dengang det døde øre til, men nu erkender venstre situationen og fremsætter forskellige forslag om lempelser. Det skal partiet ikke have utak for, men det viser for os at se, at venstre ikke kan få varetaget sine centrale synspunkter i et samarbejde med socialdemokratiet. Hvornår vil venstre erkende denne kendsgerning?

Det konservative folkeparti ønsker principielt lov om særlig indkomstskat ophævet. Indtil tinget erkender, at det er nødvendigt at fjerne denne beskatningsform fra det moderne Danmark, bliver vi nødsaget til at medvirke til de størst mulige lempelser. Vi vil se på både venstres forslag og på det radikale venstres forslag ud fra den tanke-

gang, at vi vil prøve at fremskaffe de størst mulige lempelser på det bestående retsgrundlag.

Arne Bjerregaard (KrF):

Vi skal på ingen måde harcelere over, at venstre har fremsat dette forslag. På den anden side kan vi da ikke undgå at beklage, at et forlig så hurtigt udløber. Hvis det er sådan, at de to partier går fra hinanden i forståelse, så er det helt i orden. Men hvis det ikke er tilfældet, må man beklage, at de aftaler, man indgår, så hurtigt kan ophæves fra den ene parts side.

Når vi ser bort fra det uheldige, der kan være i det parlamentariske liv med den sammensætning, der er i folketinget i øjeblikket, ja, så kan vi da kun med tilfredshed notere forslagernes indhold såvel fra venstre som fra de radikale. Venstre gør jo op med procenttillæggene, netop noget, som vi i sin tid ønskede at man ikke skulle have med, man skulle følge den almindelige prisudvikling inden for de forskellige ejendomsstyper. Men dengang var man både blind og døv over for argumenter på dette område. Nu ønsker man altså at følge det princip, og det vil jo sige, at man sådan set går helt væk i al fald fra det, der ligger i den nuværende beregning af særlig indkomst på fast ejendom.

Kristeligt folkeparti skal da gerne være med til at forene de to lovforslag, så vi tager det gode fra begge forslagene. Vi mener principielt, at det er rigtigt, som de radikale skriver, at når parcelhusejerne i det hele taget er fri for særlig indkomstskat, så kan vi ikke se, at erhvervsjendommenes beboelse skal beskattes med særlig indkomstskat. Det er en urimelig forskelsbehandling. Skal den ene part gå fri, ja, så skal den anden så sandelig også, og det er vi nødt til at tage hensyn til i den fremtidige lovgivning på dette område.

Der er dog én ting, som kan være kedelig, når man fremsætter forslaget på nuværende tidspunkt, og skatteministeren var lidt inde på det. Jeg er alvorligt bange for, at det op-sving, der trods alt har været i ejendoms-handlerne, nu fuldstændig vil stagnere i sommermånederne. Jeg tror ikke, der vil blive indgået ret mange handler, hvor der skal betales særlig indkomstskat, så længe disse forslag ligger ubehandlet, og de kan jo ikke behandles færdig nu. Derfor er det et

[Arne Bjerregaard.]

stort ansvar, disse partier påtager sig ved at fremsætte forslagene på nuværende tidspunkt, i stedet for at sige: vel, vi kunne da vente til efteråret, for vi kan ikke behandle dem før. Jeg mener, at man mere har tilgodeset partiegoistiske interesser ved at fremsætte det nu i stedet for at vente til efteråret. Det havde været rimeligt over for den almindelige omsætning af ejendomme at vente i stedet for at bruge det, jeg går ikke ud fra, at det skal være et valgoplæg, men i alt fald som en argumentation for sin velvilje over for dette, hvis det skulle komme til en valgsituation.

Ministeren fremfører disse idelige argumenter om, at man belåner ejendommene, og det skal man tage hensyn til ved den almindelige kroneforringelse, for det er långiveren, der betaler gildet. Ja men lad mig for 117. gang sige: hvad rager det staten, at långiveren er så naiv? Jeg kan da ikke se, at långiveren får en krone ud af, at staten nupper den fortjeneste, som långiveren i grunden skulle have haft.

Endelig: hvorfor vil man ikke være med til — ja, det siger jeg vist også for 117. gang — at diskutere frigørelsesafgiften, altså fjerne den særlige indkomst og sige, at dér, hvor den reelle kapitaldannelse er i fast ejendom — det er nu, hvor udviklingen sker — kunne vi udvide frigørelsesafgiften, således at man opfangede denne reelle kapitalgevinst i stedet for her at indsætte en hel masse ting for om muligt at opfange den reelle kapitalgevinst og fange nogle inflationsgevinster imellem. Hvis man gjorde dette, kunne man opfange de reelle kapitalgevinster og ikke beskatte de almindelige ejendomshandler.

Hvordan man end lapper på det forslag, vi har nu om særlig indkomstskat, så vil man i visse tilfælde altid komme til at beskatte inflationen i visse dele af landet i stedet for at beskatte den reelle kapitaltilvækst. Lad os da beskatte den reelle samfundsskabte værdi hårdt. Det mener jeg er rimeligt. Hos dem, som ikke har rørt en finger, mens andre har rørt fingrene for at skabe udvikling visse steder, skulle vi hente kapitalen hjem og ikke hos dem, som i deres daglige dont straffes ved, at man hæver priserne på disse ejendomme, som er deres produktionsapparat.

Fuglsang (DKP):

Kommunisterne er naturligvis ikke blinde for de problemer, som opstår for landbrugerne i takt med de stadige værdistigninger på jord og fast ejendom. Som det jo er fremført så ofte, ikke mindst fra denne talerstol, gælder det i høj grad ved generationsskiftet. Det gælder både de unge, som har svært ved at komme til, og de ældre, som har svært ved at finde en afløser. Vi vil også være yderst lydhøre over for alle positive forslag, som kan nærme sig en løsning af disse problemer. Men når vi kigger på de to forslag, som ligger her, om at ændre i loven om særlig indkomstskat, så er det, ligesom man ikke rigtig føler, at det er det, der er hensigten, og i hvert tilfælde er det svært at tro, at det vil blive resultatet.

Hvis man virkelig skal prøve at lette de problemer, som findes for landbruget omkring generationsskiftet, ja, så må vi dog forsøge at tage fat på årsagerne til den skæve udvikling, som vi i en række år har været inde i, i stedet for måske — jeg siger udtrykkelig måske — en lille smule at mildne virkningerne for en kortere eller længere tid. Det, man vil, og det, man i ord og tale betragter som roden til alt ondt, er jo skattelovgivningen, og det, som de to forslag går ud på, er jo at lette denne lovgivning om skat på jord og fast ejendom.

Jeg vil sige, at det radikale forslag er sådan i en lidt mildere form end det, der er fremsat af venstre. Der er stadig væk en rest af de radikales fortid tilbage. Nu prøver man at stille det op sådan, at skatter på jord er noget sådan socialistisk, og det er fra den side meget kompromitterende, men man stiller også skatter på jord op som noget af det, der er roden til alt ondt. Ingen af delene er jo tilfældet. Vi har jo traditionelt altid haft skatter på jord under en eller anden form, uden at det har skabt de helt store katastrofer. Vi kan vel modsat sige, at det netop i samme tempo, hvori man i de senere år gradvis har lettet skatterne på jord, er gjort muligt skattefrit at tjene stadig større spekulationsgevinster, og at det er, ligesom hele udviklingen er ved at løbe løbsk.

Man kan jo se det på den ganske nøgne udvikling, sådan som vi har været vidne til den i efterkrigsårene. Vore ejendomsværdier

[Fuglsang.]

er nu på 650 mia kr., de er fra 1969 til 1973 steget med 155 mia kr. og vil, hvis ikke der gøres noget alvorligt ved tingene, yderligere stige med ca. 1.000 mia kr. frem til 1985. Bare for et enkelt gods som Bregentved steg ejendomsværdierne fra 57 mill. kr. i 1969 til 88 mill. kr. i 1973, og om der ikke gøres noget, så vil det yderligere stige, vel med en 400-500 mill. kr. frem til 1985.

Det, der skal gøres, er ikke det, man foreslår i disse to forslag, det er helt andre ting. Jeg nævnte nogle landbrugsejendomme. Vi kan i dag i Berlingske Tidende læse, hvordan hr. Bertel Haarder ud fra egne personlige erfaringer påviser, hvor vanvittigt det er, når man tillader skattefri kæmpegevinster på parcelhuse, samtidig med at almindelige arbejdsindtægter brandskattes.

Jeg kunne også nævne den undersøgelse, som for nylig er foretaget af de unge landmænd. Af ejendomshandler de sidste 5 år var 40 pct. familiehandler. Af resten, de 60 pct., solgtes kun ca. 17 pct. til unge landmænd, 40 pct. til andre landmænd i forbindelse med sammenlægninger og 46 pct. til ikke-landmænd, og en stor del af disse ejendomme, påviser man, er yderligere videre solgt inden for denne 5 års periode. Det går ikke at bilde folk ind, at denne skæbnesvangre udvikling ændres ved at lette beskatningen. Der skal helt andre ting til.

Vi har som vores umiddelbare forslag fremsat vores lovforslag nr. 70 om at indefryse værdistigningerne på jord og fast ejendom. Derved mener vi både at kunne bremse værdistigningerne og derved også i længden gøre kapitalvindingsskatten overflødig. At det er vigtigt, kan man se af, at vi netop i disse dage har kunnet læse, at alene i første kvartal 1976 er der tinglyst pantebreve med pålydende på 15.636 mill. kr. Det er netop penge, som kommer ud i omsætningen, som er med til at sætte rigtig fart i inflationen og igen er med til at påvirke jordværdipriserne og altså gøre udviklingen endnu værre.

Vi er som sagt lydhøre over for virkelig alvorlige forslag. Der er flere gange talt om en samlet landbrugspolitik. Der må sådanne forslag komme frem. Men de skal være anderledes end de to, vi behandler her.

Jes Schmidt (CD):

Tidspunktet for fremsættelse af de to lovforslag er at beklage. Vi havde håbet, at socialdemokratiet og venstre havde fundet hinanden ved den også af befolkningen ventede yderligere revision af loven om særlig indkomstskat. Det, vi opnåede for et år siden, bragte jo et virkelig stort fremskridt. Det littede i utallige tilfælde generationsskiftet i landbruget, og det forhindrede, at de landmænd, som måtte afgive jord bl. a. til motorvejene, blev ruineret, hvad de ville være blevet, hvis vi ikke havde foretaget denne revision.

I dag må vi imidlertid erkende, at tendensen til, at generationsskiftet igen er ved at komme i vanskeligheder, er ganske tydelig. Derfor er det på tide, at vi foretager den næste og nødvendige revision af loven om særlig indkomstskat.

På CD-gruppens vegne kan jeg tilsige positiv medvirken til opklaring og belysning af forholdene, som de nu har udviklet sig, for videre kan vi vist ikke komme i denne samling.

Fjerde næstformand (Poul Dam):

Ordføreren for forslagsstillerne til lovforslag nr. 258, hr. Aksel Pedersen, har ordet.

Aksel Pedersen (V):

Skatte- og afgiftsministeren beklagede, at den usikkerhed, som havde været om forhandlingerne om de cirkulærer, der skulle til for at få forliget ført igennem, nu havde ført til, at vi havde fremsat noget, som både han og socialdemokratiets ordfører, hr. Kampmann, betegnede som nærmest et brud på forliget.

Jeg vil ikke gå stærkt ind på det, vi kender det, begge parter, og ved jo, hvad der er blevet sagt i de samtaler, vi har haft med hinanden. Vi kan bruge megen tid til at diskutere, hvem der er skyldig i hvad. Jeg vil dog alligevel nævne, at der stod på forsiden af et cirkulære, der blev udsendt i december — jeg tror, det var den 25. december — at dette cirkulære blev fremsendt for at hjælpe generationsskiftet i handler, jeg tror, der stod mellem far og søn. Det var noget af det, som aftalen omkring særlig indkomstskat lød på. Men dette cirkulære fik den virkning, at vi omgående fik striber af be-

[Aksel Pedersen.]

klagelser rundt omkring fra. Sager, der var blevet taget op og tilbageregnet, viste, at de nu kom af med en betydelig større skat, og når jeg siger betydelig, så var det i størrelsesordenen 100.000 kr. og derover i mange tilfælde. I erkendelse af det gjorde skatteministeren det den 11. februar 1976, at han udsendte en tilbagekaldelse med hensyn til den virkning, cirkulæret skulle have haft på de allerede indgåede handler, sådan at virkningen kun skulle være fra den 11. februar og fremover. Jeg nævner det bare. Jeg synes heller ikke, vi kan opnå meget ved at tærskle mere langhalm på det.

Jeg vil derfra gå over til en anden ting, som ministeren sagde, nemlig at det ville være erhvervsfremmende, om man kunne få generationsskiftet til at foregå på en rimelig måde. Jeg må også nok have lov at sige, at i de forhandlinger, vi har haft, har vi egentlig ikke været uenige om sigtet fra nogen af siderne om, hvad det var, vi ville. Vi ville have generationsskiftet til at fungere på en måde, som ville gavne den eksport- og den erhvervsfremmende virkning, som man ville have frem. Vi har været enige herom, vi har blot ikke kunnet blive enige om, hvordan vi kunne klare de problemer.

Jeg kan heller ikke lade være med, lige inden jeg går i gang med det, jeg egentlig ville sige, at nævne, at hr. Kampmann syntes, vi kun skulle være kommet med en ændring vedrørende generationsskiftet. Det er korrekt, at det ville have opfyldt betingelserne på en bedre måde. Men vi må også erkende, at alt, hvad vi har lavet indtil dato, er noget, som tiden enten vil løbe forbi på den måde, at det bliver for dårligt eller for godt i forhold til tiden, og derfor var det afgørende for os i den situation, når der nu skulle rettes ved tingene, at få en lov gennemført, som var i stand til at følge tiden på en rimelig måde. Derfor valgte vi at fremsætte det lovforslag, som jeg nu skal komme ind på.

Som sagt, den svaghed, der har været ved de hidtil fremsatte forslag, var, at de ikke tog hensyn til den skiftende pengeforringelse, der fandt sted. I forliget mellem venstre og socialdemokratiet var der indskudt nogle faste procenter, og de procenter var vi, allerede dengang vi indgik forliget, klar over kun for en ganske kort tid ville

kunne løse op for det stop, der var i generationsskiftet, men det var afgørende at få noget til at ske sidste forår, og derfor måtte vi til sidst indgå på de betingelser, som vi altså slog til på.

Jeg kan ikke lade være med at nævne, at venstres gamle forslag med rentesrenteprincippet jo ville have løst problemet på en anden måde. De korte handler, altså dem, hvor man havde spekulationshensigt, ville ingen særlig hjælp have fået af det, hvormod de, der havde siddet lang tid, ville få en væsentlig hjælp af det forslag.

Når vi nu fremsætter vore forslag, så har det især to begrundelser. Vi har fundet, mener vi, en faktor, der kan køre med de forskellige pengegraduationer, og samtidig har vi dermed kunnet få et middeltal frem, som kan bruges i de enkelte vurderingskredse. Jeg beklager, at der har indsneget sig en fejl i beskrivelsen. Det ene sted står der skyldrådsreds, og det andet sted står der vurderingskreds, vi har altså ment vurderingskredse. Jeg forstod på skatteministeren, at han ikke mener, det kan lade sig gennemføre, og det er selvfølgelig noget af det, der kan snakkes om. Ved at tage indekset for de enkelte kredse var vi også i stand til at løse op for den forskel, der var i udgangspunktet i 1965 i de vestjyske og nordjyske egne i forhold til landet som helhed.

Vi har også sagt, at man kunne bruge indekset for forskellige ejendomsgrupper, det vil altså sige fabriksejendomme, landejendomme under 10 ha, landejendomme mellem 10 og 60 ha. Så har vi gruppebetegnelser for de enkelte og kan derfor finde frem til indekstal, som kan bruges på hver enkelt ejendomsgruppe. I forslaget har vi taget det, vi kalder ubebyggede grunde, ud og sagt, at de skal beregnes efter indekset for landbrugsejendomme i gruppen 0-10 ha.

De radikales forslag bygger på pristallet, men jeg kan ikke lade være med at sige, at jeg synes ikke, ejendomspriser har meget at gøre med kaffe, biografbilletter og tøj, og hvad der i øvrigt går ind i pristallet. En indekspris, som følger ejendommene, må kunne give balance, og tallet, vi arbejder med, kan bruges til år 3000, om det skal være.

Man kunne tage den private bolig, som hr. Bernhard Baunsgaard foreslår, ud og så lave en vurdering uden denne for at lige-

[Aksel Pedersen.]

stille landejendomme, som der bliver sagt, med andre beboelsejendomme. Det lyder også vældig smukt, men faktum er, at hvis vi tager de private boliger ud af vurderingen, så vil situationen for dem, der skal sælge, blive ringere i stedet for at blive bedre, fordi den private bolig indgår med en større vægt i massen end massens helhed, altså massens gennemsnit.

De radikales forslag giver heller ikke på samme måde som venstres et større tillæg i de egne af landet, hvor de svage udgangspunkter i 1965-vurderingen særligt gør sig gældende. Som sagt er det Vest- og Nordjylland. Jeg tror, de vil vide at værdsætte, at der bliver foretaget noget specielt for de egne.

Vi tager ydermere et stort hensyn til familiehandler, idet § 7 A, stk. 7, får en tilføjelse om, at den mellem parterne aftalte salgspris altid benyttes som udgangspunkt for beregningerne. Det er muligt, vi — som skatteministeren var inde på — skal have fundet en eller anden bund, som vi kan sætte på dér, men det kan jo tages op i forhandlingerne om lovforslaget.

Vort ønske i venstre har i høj grad været at få den urimelige behandling, disse familiegenerationsskifter har været ude for, væk, og derfor gør vort forslag alle almindelige handler skattefrie.

Yderligere ønsker vi at gøre kurstabene fradragsberettigede. Her må vi dog undtage kurstab på overtagne lån fra tidligere ejere.

Af hensyn til, at der er tale om forskellige erhverv og ejendomme, kan fradraget i stk. 6, 7, og 12 frit fordeles på salgsprisen for den faste ejendom og salgsprisen for løsøre. Det er af hensyn til byerhvervene, der somme tider kan ønske en anden fordeling af disse priser.

Vi foreslår samtidig en dispensationsbestemmelse med hensyn til muligheden af at overflytte erstatningssummer fra det ene matrikelnummer til det andet. Det er branderstatninger, som man skal kunne flytte over på et måske tilkøbt areal på en anden parcel.

Tillægget på 60.000 kr. til 1965-vurderingen er bibeholdt samtidig med standardfradraget på de 40.000 kr. Men der er en tilføjelse til de 60.000 kr. Der skal stå „eller 15 pct. af vurderingen“. Det er, fordi større gårde jo ikke

får en særlig stor dækning ved de 60.000 kr. Hvis vi tager 15 pct. og lader det være valgfrit med de 60.000 kr., vil man få en lighed også for de større gårde. De 15 pct. er forskellen mellem handelsprisen i 1965 og vurderingsprisen i 1965.

Vi har ikke i venstre været tilfredse med den tidligere lovs administration og finder derfor, at der bør være valgfrihed, hvor det lovforslag, der nu her er fremsat, giver en lempelse i forhold til lov nr. 189 af 22. maj 1975.

Venstres forslag vil fjerne mange urimeligheder, samtidig med at der vil komme mere gang i generationsskiftet i erhvervslivet med produktionsfremgang til følge. Denne produktionsfremgang vil langt overveje det mindreprovenu, som den særlige indkomstskat vil give staten. Spørgsmålet er nok langt mere, om samfundet med den ujævne takt, generationsskiftet går i, ikke har sat langt større summer til i produktion og arbejdspladser ved nedlæggelsen af produktionssteder, end egentlig rimeligt er.

Jeg beder alle gode kræfter slutte op om forslaget og håber, at man vil se positivt på det og bruge dette middeltal som beregningsgrundlag. Dette tal brugt rigtigt vil bremse den ujævne rytme, som kapitalvindingskatten har givet generationsskiftet ikke mindst i landbruget, hvilket har været til stor skade for helheden.

Fjerde næstformand (Poul Dam):

Ordføreren for forslagsstillerne til lovforslag nr. 259, hr. Bernhard Baunsgaard, har ordet.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil ordentligvis begynde med at sige tak for de ord, der er faldet om vort forslag. Jeg tænker her bl. a. på hr. Ømann, der godkendte, at skulle man have en særlig indkomstskat, var det nødvendigt, at man havde et fast principielt udgangspunkt, og det mente han vi havde. Hvis jeg ikke har misforstået den kommunistiske ordfører, var han inde på det samme.

Jeg mener, at den videre behandling vil afhænge meget af, om fremskridtspartiets ord står til troende. Det har de hidtil ikke gjort. Når fremskridtspartiets ordfører, hr. Ove Jensen, i aften sagde, at fremskridtspartiet realistisk ville gå ind i forhandlingerne

[Bernhard Baunsgaard.]

og tage de muligheder, der var, op til overvejelse og stemme for det forslag, som virkede rimeligst efter fremskridtspartiets mening, er det en realpolitisk betragtning, som vi desværre ikke hidtil har mærket noget til hos fremskridtspartiet.

Jeg har også lagt mærke til den argumentering, ministeren denne gang benytter. Forrige gang var vort forslag for indviklet, og derfor måtte det ikke fremmes. Denne gang har ministeren opgivet dette med, at det skulle være særlig indviklet, og nu påstår han, at der er andre grunde til, at han ikke kan gå ind for det. Han var bl. a. inde på, at man skulle tage hele diskussionen om belåning op i forbindelse med et forslag om indeksering af den oprindelige anskaffelsessum. Ja vel, det kan man, men jeg gør opmærksom på, at alle de forslag, som socialdemokratiet har været med til at gennemføre om særlig indkomstskat — og vi har ikke haft ét forslag gennemført, som socialdemokratiet ikke har medansvar eller hovedansvar for — de har ikke haft dette problem inde, og jeg advarer stærkt imod at tro, at vi fra radikal side kan ordne alt det, som ingen socialdemokrat hidtil har opdaget eller har forsøgt at løse. Så meget kan man ikke klare, men vi kan gennemføre et princip.

Når jeg tænker lidt tilbage, så står der frem for mig et par gange, hvor socialdemokratiet og venstre har forsøgt at gå alene uden om os andre her i tinget. Det er kun sket nogle få gange. Den ene gang var resultatet den bundne opsparing. Den ophævede man et par år efter, fordi den virkede, som jeg dengang havde lejlighed til at sige, vanvittig ved sin fremsættelse og forkert, når den først var indført. Begge dele fik jeg ret i. Den forhindrede tilpasningen i begge situationer, og de to partier blev også enige om at ophæve den for ikke så længe siden.

Det andet tilfælde er loven om særlig indkomstskat. Da de to partier for godt et år siden indgik deres forlig, advarede jeg stærkt og sagde: hvis man ikke har noget princip at gå ud fra, hvis man bare lapper på gamle regler, der fungerer dårligt, så kan man lave noget, der passer godt et bestemt år, men man kan ikke lave noget, der vil holde blot en rimelig tid. Nu står vi i situationen. Det kunne vel være en advarsel til

begge de to partier om, at så fiffige er de altså ikke, at de kan lave noget, der blot kan holde et års tid, når de går alene; de trænger til nogen til at give sig lidt oplysning om, hvordan deres forslag vil virke. Nu er socialdemokratiet jo ikke særlig ivrig efter, at vi får det nødvendige tekniske apparat til at beregne, hvad der sker, og derfor må vi andre partier herinde — og jeg tænker ikke her på de radikale alene — oplyse de to partier om, at når de forsøger at gøre det alene, så går det galt.

Reglerne for den særlige indkomstskat er jo i de senere år gentagne gange blevet ændret. Så hyppige ændringer understreger, at den beskatning med de regler, vi har haft hidtil, ikke kan virke tilfredsstillende. Teoretisk, sådan som vi også har været inde på det i eftermiddag, er den særlige indkomstskat nok den af alle vore skatteformer, som teoretisk er bedst begrundet. For ideen bag den er jo, at samfundet skal have sin del af de værdistigninger, der er skabt ikke ved ejerens arbejde, men på grund af samfundets indsats, og sådanne værdistigninger gør sig jo ikke mindst gældende i byområderne.

Vi fastholder denne betragtning, at samfundsskabte værdier er samfundets ejendom. Men vi er også nødt til at se på det praktiske, og ingen skat må hindre en rimelig udvikling i samfundet. Det gør den nuværende skat, sådan som den er skabt af socialdemokratiet og venstre. Generations-skiftet i landbruget hæmmes gennem de regler, der gælder nu, og det er en meget alvorlig sag. Vor gamle konkurrent på landbrugs-eksportens område løber i disse år fra os. Den hollandske animalske produktion udvides stadig, og Holland sikrer sig en stigende andel på fremmede markeder, og vor produktion kan slet ikke følge med. Når vi har disse følger af bl. a. vor særlige indkomstskat, ja, så skyldes det jo, at ældre landmænd økonomisk ser deres fordel i at blive siddende på deres ejendom og lade produktionen stagnere eller gå langsomt tilbage. Det er vel usædvanligt, men det forekommer alligevel så hyppigt, at det fortjener at blive nævnt. En ny ejer vil kunne forøge en landbrugsejendoms produktion til så meget, som det firdobbelte. Det kan vi ikke blive ved med.

Jeg vil gerne sige et par ord om princip-

[Bernhard Baunsgaard.]

perne — det er måske for stort et ord at bruge, men så i hvert fald det, der tilsyneladende ligger bag de to forslag, venstres og vores eget.

Venstres forslag vil, så vidt jeg kan skønne, nok imødekomme kravet om lettelse ved generationsskifte, men da man bygger på de 27 skyldkredse, som vi har, og ønsker at opbygge en prisindeks for hver af dem, så vil vi altså få sådan noget som 135 forskellige prisindekser, der skal bruges ved beregning af den særlige indkomstskat for fast ejendom. Det er altså et meget kompliceret system. Og kravet om, at man skal inddrage, sådan som venstre siger man fortsat vil, de samfundsskabte værdier helt eller delvis, det kan slet ikke lade sig opfylde, for som jeg sagde før: de store prisstigninger finder jo ikke mindst sted ved byerne, og dér vil man give ekstra, sådan at de store byer tilgodeses ekstra. Det vil sikkert glæde landmændene i Vest- og Nordjylland, at de københavnske landmænd skal have ekstra store gevinster i kroner og øre.

Vort eget forslag bygger, som det er kendt, på prisindeksen, og der er ingen, der skal bilde mig ind, at det er fremmed for nogen i dette land. Man ved udmærket godt, at reguleringspristallet gælder for ens lønninger, og det gælder for meget andet.

Videre har vi sagt, at når et flertal i dette ting har vedtaget, at villaer og parcelhuse ikke skal undergives særlig indkomstskat, så er det en retfærdighedshandling at fritage landmandens bolig. Jeg vil gerne sige til hr. Ømann, at det kan ikke hjælpe noget, at man stiller sig op, som hr. Ømann gjorde her. Hr. Ømanns parti har fra 1966 til 1968 været i en position, hvor man kunne stille krav om, at den særlige indkomstskat skulle udstrækkes til parcelhuse og villaer. Man gjorde det ikke. Anden gang, da hr. Ømanns parti var i samme situation, fra 1971 til 1973, da gjorde man det heller ikke. Man gør det, når det er ganske ufarligt at sige det. Derfor er vi nødt til at tage udgangspunkt i det eksisterende og sige: når bymandens bolig er fritaget, så må landboens bolig også være fritaget.

Jeg skal derefter ganske kort nævne grunden til, at forslaget bliver fremsat nu. Både hr. Arne Bjerregaard og hr. Jes Schmidt var inde på det. Der var ingen grund til at frem-

sætte et forslag om særlig indkomstskat i denne samling, før det gik op selv for venstre, at det var et uholdbart forlig, de havde sluttet med socialdemokratiet, og at man inflationsbeskattede landmændene. Socialdemokratiet har tilsyneladende ikke opdaget, at det, de fik ved forliget med venstre, var, at de store, hurtige gevinster i Københavnsområdet beskattes mildere end noget andet i dette land, inklusive arbejdsindkomst.

Ove Jensen (FP):

Hr. Ømann fortsætter med at tale om arbejdsfri indkomster. Det er sådan, at vi her i landet har et forholdsvis stort antal offentligt ansatte, som efter endt tjeneste fra det offentlige modtager en stor pension, i de fleste tilfælde en pension, der er mange gange større end den normale folkepension. Hr. Ømann er selv offentligt ansat, og jeg vil gerne spørge hr. Ømann, om han ikke føler, at den ekstra store pension, han engang selv vil modtage, mere er en arbejdsfri indkomst end det forholdsvis lille engangsbetøb, en håndværksmester eller landmand i nogle tilfælde kan opnå ved salg af sin virksomhed. Føler hr. Ømann sig selv om en så betydningsfuld person her i samfundet, at han er mere berettiget til en tryk alderdom end ham, der bare har været landmand eller håndværker?

Hr. Bernhard Baunsgaard kommer ind på, om vores ord står til troende. Hvad er egentlig årsagen til denne mistænksomhed? Har fremskridtspartiet nogen sinde brudt en indgået aftale med det radikale venstre?

Ømann (SF):

Hvis man skal tage til genmæle på denne tid af aftenen, så skal man provokeres groft, og det synes jeg også jeg er blevet, ved at man fra fremskridtspartiets side pludselig blander pensionen for tjenestemænd ind i spørgsmålet om arbejdsfri indkomster. Jeg vil gerne sige til fremskridtspartiet, at der foregår årlige stigninger på jord og fast ejendom på 20 mia kr., hvilket svarer til realstigninger på mellem 8 og 10 mia kr. Det er arbejdsfri indkomster. Med hensyn til min egen pension og tjenestemændenes pension, som fremskridtspartiet har så ondt af, så er de pensioner betalt gennem en livslang tje-

[Ømann.]

neste ved afpasning af lønnen eller ved eget bidrag.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hr. Ove Jensen spurgte mig, hvorfor jeg var så skeptisk over for, hvad fremskridtspartiet sagde. Det skal jeg såmænd gerne sige. Da fremskridtspartiets ordfører første gang tog ordet i jordbeskatningsspørgsmål, så meddelte man, at man ønskede ikke at være med til at nedsætte amtsgrundskylden. Man var helt enig med indenrigsminister Egon Jensen, fordi nedsættelse af skatten på de faste ejendomme bare ville medføre, at den almindelige indkomstskat blev forøget. Da man næste gang behandlede forslaget, var man drejet fuldstændig om og kunne nu overhovedet ikke se, at det var rimeligt, at man ikke nedsatte amtsgrundskylden. Derfor tvivler jeg stærkt på, at en udtalelse fra fremskridtspartiet holder fra det ene år til det næste.

Ove Jensen (FP):

Hr. Ømann var inde på, hvem der betaler den pension. Pensionen bliver betalt af skatteyderne og ikke af andre.

Med hensyn til hr. Bernhard Baunsgaards tale om den amtskommunale grundskyldpromille: hvorfor blive ved med at tærse i noget, som er foregået for flere år siden? Efter at vi har taget den stilling til den amtskommunale grundskyldpromille og selv fremsat forslag, da har vi naturligvis vedstået os dette forslag, og det vil vi fremdeles gøre.

Fjerde næstformand (Poul Dam):

Hr. Ømann har ordet for en enkelt kort bemærkning.

Ømann (SF):

Jeg beklager meget, hr. formand, og det er sikkert også forgæves at belære fremskridtsrepræsentanten om noget som helst med hensyn til lønsystemer, men hans fremstilling skal ikke stå uimodsagt her, og jeg må sige det på hele tjenestemandstandens vegne: der er ikke tale om, at nogen skatteydere har betalt deres pension. Det har de selv betalt gennem deres bidrag eller lønfastsættelsen.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg håber sandelig, vi kan stole på fremskridtspartiets udtalelser nu. Man må undskylde mig, når man den ene gang siger det ene og den anden gang det andet, så er det, jeg er meget skeptisk over for, om dette nu er den ene gang eller den anden gang.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Poul Dam):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af folketinget *Nyborg*, der har orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv, har meddelt mig, at han fra og med den 5. juni atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Tandrup Jensens*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Undervisningsudvalget har afgivet tillægsbetænkning over forslag til lov om ændring af lov om gymnasieskoler og studentterkursus. (Lovf. nr. 158). Eksemplarer vil blive omdelt.

Retsudvalget har afgivet tillægsbetænkning over forslag til færdselslov. (Lovf. nr. 17). Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 3. juni, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) Tredje behandling af:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om tipning. (Afsocialisering af tipstjenesten) [af Poulsgaard m. fl.].

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om tipping og om ophævelse af lov om afgift af tipping.

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om vikarbureauer [af Erhard Jakobsen m. fl.].

5) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Arbejdsløshedsforsikring for selvstændige erhvervsdrivende, nyuddannedes dagpengeret, dagpengeydelsens varighed, ferie m. v).

6) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om statsgaranti for driftslån til ejere af fiskerfartøjer.

7) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om statsgaranti for driftslån til virksomheder inden for konsumfiskeindustrien.

8) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om saltvandsfiskeri.

9) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om statens finansår.

10) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.

11) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 1. april 1975-31. marts 1976.

Mødet hævet kl. 21.31.
